

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben:	Vidéken:
Félévre . . 6 kor — fl.	Félévre . . 9 kor — fl.
Negyedévre 3 kor — fl.	Negyedévre 4 kor 50 fl.

Felolós szerkesztő és laptulajdonos:
THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓNYIVAL:

Debreczen, Fővár Biedermann-palota földszint,
az udvarban balra.

Pénzügyi politikánk.

Pénzügyi politikánkat a leg-ridegebb fiskalizmus jellemzi. — Maga Wekerle vallotta meg, hogy adózási rendszerünk igazságtalan, ami természetesen nem zárja ki azt, hogy pénzügyi politikánk kiépítésében, tehát adózási rendszerünk alapozásánál a mai rendszert fenntartsuk és állandósítsuk.

Aki figyelemmel kíséri az utolsó évtizedek állami pénzügyeinek kezelését, az igazat fog nekünk adni, mikor azt állítjuk, hogy a folytonos adószaporítás nem az általános gazdasági élet fejlesztésére vezetett, de még csak egyes gazdasági ágak boldogulását sem tette lehetővé.

Ily körülmények közt nagy cinizmus kell oda, hogy valaki azt állítsa, hogy pénzügyi politikánk gyakorlatilag számot vet a kedvezőtlen gazdasági konjunkturákkal.

Ipar, kereskedelem és mezőgazdaság évről-évre visszafejlődik. Mindenkinék a jövedelme csökken.

Mi pedig nem arra gondolunk, hogy a közszolgáltatásokat a rosszabbodó helyzetnek megfelelően csökkentjük, hanem azokat évről-évre szaporítjuk.

Finánczpolitikánk mind újabb és újabb adótörvényeken töri az esztét. Persze hirdeti, hogy csak egyszerűsítésről van szó és minden adóemelés ki van zárva. Így tett a szeszadó-pótlékról, a cukor-termelési és cukorfogyasztási adótörvénynek egyesítéséről szóló, a söradó-törvény és a söradó-pótlékre vonatkozó törvények megalkotásánál. Az eredmény megmutatta, hogy azok egytől-egyig adóemelését involválta.

A mi pénzügyi kormányzatunk nem lát bajt abban a körülményben, hogy évről-évre az állami háztartásban nagyobb összegeket hoz forgalomba, mert a mi gazdasági életünk alapjai ma is egészségesek és fejlődésre képesek.

Ekkora optimizmust valóban csak az a pénzügyi politika képviselhet. Az államháztartást rendeztük, de mekkora volt annak

az ára. 1887-ben 30—31 millió forint volt a deficit. 1890-ben már 38 millió forint volt a zárszámadási felesleg, az ország teljesítési képességének nagy kárára. És azóta mily mesterfogásokat alkalmaz a mi finánczpolitikánk, hogy a deficitet elburkolja. — A nagy konverzió, a fogyasztási adók emelése, a regále-váltás, a szesz-adóemelés természetesen mind olyan természetű pénzügyi műveletek, melyek a gazdasági alapok kifejlődésére vezetnek.

Hiszen ha úgy lenne, akkor a társadalmi gazdálkodás terén bizonyára örvedetesebb jelenségekkel találkozánk és nem azzal a szomorú látvánnyal, hogy mindent az államtól várunk. De lehetséges ez másképp, mikor az állam az anyagi képességet teljesen igénybe veszi és kihasználja, részint, hogy költséges reformokat létesítsen, részint, hogy a politikai természetű kiadásokkal a rendszert erősítse.

Jobb és kedvezőbb megoldást vár ettől a politikától is a

Bur földről.

Péchy Tibor burparancsnok felolvasása.

— Irta és az ingyen kenyér javára rendezett estélyen felolvasta: Péchy Tibor.

(Folyt. és vége.)

Erdekes látvány egy ilyen boer tábor. Sokan ökörszekereiken egész családjukat magukkal viszik, úgy hogy egy ilyen tábor inkább hasonlít valami pihenő kívándorlók karavánjához, mint egy katonai táborhoz. Különösen katonára tesz az első pillanatban kedvezőtlen benyomást, de ha ott tartózkodik egy ideig, mégis észre fogja venni, hogy a látszólagos rendtelenség és fegyelmetlenség mellett mégis van egy kis rend. Az ember láthatja nappal a járőrök kiküldését, jelentést hozó lovasok érkezését, este a tábori őrségek kivonulását, szóval rendes katonai dolgokat.

Táborban a boerek átengedik magukat teljes nyugalomnak. Itt-ott látja őket az ember felszerelésüket javíthatni, de ezzel hamar elkészülnek és rövidszáru fapáncsokból bodor füstöket eregetve — pilitizálnak.

A fiatalok mindenféle testező játékokkal üzik el unalmukat. Egy része, ha ne nem éri aznap szolgálat, elmegy vadászni. Transvaal, kivéve a városok környékét, igen vaddus, különösen az ország északkeleti része bővelkedik vadban. Itt él az állatok királya is az oroszán, melynek félelmes hangjától futva menekülnek a roppant sok válfajban előforduló antiloppek, a boerek által egyszerűen — boek-nek nevezve. A krokodil Riverben és a Komaatiban élnek a krokodilok, melyek Komaatiportnál sajnos be is bizonyították ott létüket, amennyiben az olasz csapat és az egyik német csapat egy-egy katonáját fürdés közben meglepték és egy pillanat alatt a véresre festett víz jelezte halálukat. Itt még vizilovak is fordulnak elő, de ezeket nem szabad vadászni, nehogy egészen kiirtsák őket. L. 500 Stlg. a büntetése annak a kihágásnak. A legveszedelmesebb vad a gnu, vagy mint a boer nevezi „harte beest”. Ezek ha rossz kedvükben leli őket az ember, neki mennek, a nélkül, hogy rájuk lőtt volna, míg a lövésre biztosan megtámadják a vadászt.

A vadász kirándulások a táborokból azonban gyakran veszélyesebbek, mint egy útközlet, mert mindenki megy arra, a merre neki tetszik és nem ügyel rá, hogy esetleg meglőhet valakit. — Szeptember közepén

Hectorspanitnál 3 napig táboroztunk és a sok vad mellett, még négy bur volt a vadászatok eredménye. Kik közül csak egy épült fel.

E kis eltérés után térjünk vissza a táborba.

Rendszeren 10—15 ember összeáll és egy étkező társaságot képeznek, ebből kivéve az öregeket, mindennap egy másik a szakács, a ki a kaffer segítségével a tebori kosztot készíti, gyakran éltünk át oly időket is, hogy nem főztünk, mert nem volt mit, de az soha sem tartott huzamosabb ideig. Kávé, cukor, só riza, liszt és konzervekkel lehet mondani, hogy mindig el voltunk látva, húst pedig csaknem minden nap frissét kaptunk. Ha épp n nem volt semmi, a mivel és a miben a húst el lehetett volna készíteni, egyszerűen nyárson, vagy a parázson megsütöttük, és nem panaszkodtunk.

A legtöbb hiányt a kenyérben szenvedtük, de csak eleinte, míg nem tanultunk a boeroktól.

Lisztünk és az él szót helyettesítő Back-pulverünk volt mindig, tehát kenyeret lehetett volna dagasztani, ha lett volna miben. A szükség sok mindenre megtanítja az embert, így tehát mi sem voltunk e kérdésen sokáig felakadva — dagasz-

magyar nép. — Csak aztán reménye egy ragyogó buborék ne legyen.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház mai ülése.

— Távirati tudósítás. —

Elnök Perczel Dezső az ülést 10 órakor nyitja meg.

Jelenti, hogy Zako Iván mandátumát végleg igazolták s hogy Csernátony Lajos halálával megüresedett VII. kerületben az új választással az elnököt bizza meg.

Szabó Imre előadó a pénzügyi bizottság jelentését terjeszti be az *Adria* tengerhajózási részvénytársaság és a torontáli helyi érdekű vasutról szóló törvényjavaslatot.

Lukács László pénzügyminiszter betereszti a szeszdóra vonatkozó 1899. évi XX. törvényzikk, valamint a szeszdópótlékra vonatkozó 1899. évi XXIV. törvényzikk némely határozatának módosítása tárgyában és a nyugtatónyitási és szerződési bélyegilletékeknek bizonyos esetekben készpénzben leendő lerovásáról szóló törvényjavaslatot. Kéri azt kinyomatni s a pénzügyi bizottsághoz utasítani.

Elnök jelenti, hogy a pénzügyminisztérium képviselőjében Taepke államtitkár van jelen.

Napirend: *pénzügyi költségvetés.*

Juriss Mihály mikor a tárgynál felszólal, bizalmatlanságot kell szavaznia a kormánynak. Ez a tárcza, melynek folyamán, azt hiszi, a legtöbb panasz fog felhangzani. Széles mederben tárgyalja az adórendszert, kifogásolja a közvetlen adókat, a kereseti adókat és az államadókat, felpanaszolja, mennyi igazságtalanság történik az adó beszédénél. Óriási az adóhátralék, kérdi a minisztert, mi az oka

ennek, azt hiszi, ez ellen okvetlen kellene tenni valamit. Költségvetést nem fogadja el.

Csávolszky Lajos függetlenségi szónok tág keretben bírálja a költségvetést, különösen a munkás kérdést tolja előtérbe. Látjuk a jelenségeket, mennyire rossz lábon áll nálunk a munkások érdeke. A pénzügyminiszter nem törődik a szegény emberrel, csak az a czél lebeg előtte, hogy minél több pénz folyjon az állampénztárba, hogy aztán azt az óriási összeget mily áldozatok árán adja össze az adózó polgár, azt tekintetbe nem veszik. Sürgeti az adók csökkentését, mely egyedül képes lesz rossz gazdasági helyzetünket megjavítani. Óriási az adóteher s ezt a többségnek rózza fel hibául. Kérdi, mire kell ez a pénz? Hisz látjuk, ha nemzeti célokra van szükségünk pénzre, ott mindig azzal áll elő a miniszter: nincs pénz! De viszont közös ügyeink költségeinek fedezésére kell, hogy pénz legyen. A miből aztán tisztán az osztrákoknak van haszna s nem nekünk. A miniszter kifogásolja azt a hangot, melyet az ellenzék vele használ. Erre nézve kijelenti, hogy az ellenzék nem arra való, hogy udvariaskodjon, de hogy az igazság érdekében harcra keljen. A miniszter eljárása minden erkölcsi alapot nélkülözött akkor, amikor minisztertársai elbuktak, s ő mégis belépett a Széll kabinetbe. (Ugy van balról.)

Támadja aztán Hegedűs kereskedelmi minisztert, ki csak sokat utazik, sok toasztot mond, mindent ígér — és semmit sem tesz. Ez nem egy miniszterhez való eljárás. Ne ígérjen semmit, de tegyen annál többet. Szóló biztosítja, így sokkal több előismerésben fog részesülni. Ez köpenyegforgatás, nem méltó egy miniszterhez.

Kifogásolja szóló azt a reklamirozást, a mit a miniszterek fizetett lapjaik utján véghez visznek. Sürgeti az adóreformot s különösen az óriási földadót redukálják mindenek fölött. Tiltakozik a szóló végre, hogy oly óriási összegeket áldozzon

a kormány közös ügyeinkre, azt hiszi, ezeket is lehet redukálni. — Költségvetést pedig nem fogadja el. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Elnök a vitát bezárja.

Lukács László pénzügyminiszter: Reflektálni kíván a felhangzott konkrét vádakra. Mindenekelőtt előbb Csávolszky beszédével foglalkozik, ki azt kérdezte tőle, miért marad meg e helyen. Ő akkor kötelességét teljesítette s jövőben is ez irányban fogja helyét betölteni. Ez az ő felfogása, bármit mond is Csávolszky. (Helyeslés jobbról.) Csávolszky heves támadást intézett a költségvetés ellen, de a ki beszédjét hallotta, az meggyőződhetett arról, hogy abban csak támadás van, de bizonyíték nincs. — Mert tiszta zárszámadások világosan megczáfolják Csávolszky könnyelműség vádját. Az a vádja is alaptalan, hogy a költségvetés nem reális, mert a kiadás nem felel meg a szükségletnek, de hisz azt szóló is tudja, hogy egy államháztartásban nem lehet oly előirányzatot csinálni, mely mindig megfeleljen a tényleges kiadásnak, mert azzal senki sem számoltat, hol és mikor kell az előirányzatot tullepni. (Helyeslés jobbfelől.) Az adó redukálása nem tőle függ, neki csak a törvényt kell végrehajtani. Juriss képviselő panaszolja az óriási földadót, melyet leszállítani kér s egyúttal a tisztviselők fizetését kívánja felemelni, hát ez lehetetlen, mert a fizetéseket csak úgy lehet felemelni, ha erre fedezet a földadóból kerül be.

Áttér Barta tegnapi érdekes beszédjére, mely minden tekintetben felülmúlja tárgyilagosságban a mai beszédeket. De ő sem tud megbarátkozni a rezervákkal. — Ezzel szemben kijelenti, hogy bírálata nem igazságos. A többletek nem a végrehajtások szigorúságából eredtek. S így a szemrehányásnak alapja nincs. A bevételekben némi visszaesés tapasztalható, de ennek meg van az oka, a gazdasági hanyatlásban. Hiszi

tottunk az egyetlen nagy pléh-lavorban, melyet valami tisztaságot szerető uri ember cipelt magával. Szinte képelem, hogy t. hölgy hallgatóm közül, sokan megborzadnak még csak a gondolatától is annak, használt lavorban dagasztott kenyert enni, de kérem — szükség mindenre rávisz. Ilyen-téknépen tehát a kenyert megdagasztottuk, de már most hol megsütni. Ezt is elta-ultuk a boertól.

Transvaalban és egyáltalán egész Dél-Afrikában egy bizonyos hangyafaj földből boglyakemencékhez hasonló építményeket alkotnak, melyek gyakran ember magasságot is meghaladnak. E hangya-buczkák a boer tábori sütőkemenczéi. Ugyanis a nagy esők és rögtön rá következő nagy napmeleg folytán a buczkák külső rétege kőkemény lesz. A belseje egy egész labirintot képez hangya járásoktól. Alattuk pedig mélyen a földben lakik a királyné és vannak az őléstárak. Az ember kiválaszt magának egy jóformájú ilyen buczkát és az egyik oldalát baltával és ásóval vigyázva bevágva, úgy hogy el ne törjön.

Ha ez megtörtént a belsejét szépen kivájja és kitisztítja, a hátulján felül egy lyukat váj ki a füstnek és kész a sütőkemence. Ilyen kemencékben süti a boer és süttöttük mi is kenyérünket. Száraz fű van

mindenütt elég, avval befűtöttük és ha eléggé meleg volt, a kenyert belevetettük és a levágott részt visszahelyezve helyére, sárral betapasztottuk. Két óra alatt oly kenyérünk volt, hogy — nem akarom mondani, hogy annál jobb nincs de azt mondhatom, hogy nekem kenyér úgy még nem izlett soha.

Végre még egy kis epizódot akarok elmondani. Én már régen lenn voltam a Fokföldön, mikor megtudtam, hogy egy néhány magyar ember és köztük Br. Luszászky F. lejöttek a boerokért harcolni, ő keresetek ugyan engem, de téves információ folytán Natálba mentek és én nem találkozhattam velök, csak mult év június hó elején Heilbrom mellett Oranjében. Természetesen vége-hossza nem volt a magyar beszédnek. El lehet képzelni, hogy mint hatott én reám, aki akkor 4 évig alig hallottam magyar szót. Engem akkor De Wett Kolbe tábornokhoz osztott be és így táborom közvetlen Kolbe tábora mellett volt. Esténként mi magyarok rendszerint összegyűltünk egyik vagy másik sátorban beszélgetve, a minék rendszeren danolás lett a vége. A boerok igen fogékonyak a zene iránt és mindig volt hallgatónk elég. Egy este Kolbe személyesen jött át sátorunkba és kért, hogy danoljunk az ő kedvéért egy

pár nótát. Mi természetesen szívesen tettünk eleget kívánságának. Ő figyelmesen hallgatott és kinyilatkoztatta, hogy a szomorú nóták tetszenek neki legjobban. Azután megköszönve szívességünket, azt mondta, hogy ha mi az ő kedvéért énekelünk, ő nem akar adós maradni, hanem viszonzta. Mi természetesen mindnyájan valami dalra voltunk elkészülve, de mily nagy volt meglepetésünk, mikor a tábornok a helyett, hogy dalra fakadna, leveti a kabátját és ott a sátor közepén — tótágast áll.

Mi első meglepetésünk után roppant tapsvihar közt éltettük a tábornok akrobatát, a ki nagy nyugodtsággal vette fel kabátját és excusálta magát, hogy ő nem tud énekelni, tehát szívességünket csak így viszonyozhatta.

És midőn mindezekre, a miket láttam, tapasztaltam, a mikben résztvettem, visszagondolok, kell, hogy éppen mi magyarok a legnagyobb érdeklődéssel, sőt rokonszenvvel kísérjük ezen hős nemzet végvonaglását, mert mindazon hősi ténykedésükben, mint azon végelszántásukban, oly hasonló vonatkozásokat tapasztalunk, a melyek dicső, de levert szabadságharcunk fájdalommas mozzanatait önkénytelen emlékünkből visszaidézik.

szóló, hogy a közgazdasági helyzet javulásával ez a visszaesés meg fog szünni. Vádolja továbbá Csávolszky, hogy nem tesz semmit az iszákosság ellen, erre nézve kijelenti s erről meggyőződést szereshet szóló, hogy ez ellen soha annyit nem tettek, mint most. Leszállították a korcsmák számát s redukálták az italmérési engedélyeket. (Helyeslés jobbról.)

Felkiáltás balról: Arra felé forduljon.

Endrey Gyula: A szabadelvű klubban mondja ezeket, azok elhiszik. (Zaj balfelől.) Elnök csenget.

Lukács László: Az adósróf tétele is igen tulzott felfogás, mert hisz azadó elengedés nem tőle függ. Kijelenti a miniszter, hogy mindenkor a legnagyobb elővigyázatossal van a költségelirányzat készítésénél, nem fog kérni a bajokon segíteni, a mint annak kolletősége fenn fog állni. Egyben kéri a költségvetés elfogadását. (Élénk helyeslés jobbról.)

A részleteket holnap folytatják.

POLITIKAI HIREK

Minisztertanács. Tegnap délután minisztertanács volt, melyen a honvédelmi miniszteren kívül a kabinet összes tagjai résztvettek. A minisztertanács több főispáni állás ügyében is határozott.

Az önálló vámterület. Szabolcs vármegye tegnapi rendkívüli közgyűlése — mint Nyiregyházáról jelentik — elhatározta, hogy az önálló vámterület érdekében feliratot intéz az országgyűléshez. A közgyűlés egyúttal a magáévá tette Háromszék vármegyének a nemzetiségi törvény reformjára vonatkozó átiratát is.

Merénylet a német császár ellen.

— Távirati tudósítás. —

Arról a merényletről, a melyet tegnap Vilmos német császár ellen Brémában elkövettek, onnan a következő újabb távirati tudósítást kaptuk: A császár tegnap kocsin ment a városi tanács épületétől a vasuti pályaházba. Utközben hirtelen a kocsi elé toppant egy egészen fiatal, alig pelyhedző bajuszu ifju, a ki szó nélkül egy súlyos tárgyat dobott a császár felé.

A császár észrevette a merénylet, leguggolt kissé, de mindamelllett a vasdarab arcát érte, úgy, hogy vére kiserkedt és végig csurgott ábrázatán. Természetesen azonnal nagy csődület támadt, az uralkodó fogata körül. A nép rávetette magát a merénylet, földhöz tiporta, de az még ott is iszonyu elszántsággal védekezett. Valaki hátulról fejbe ütötte, a mitől a merénylet eszméletét veszítette.

A német császár ezután tovább hajtatott. A pályaudvarhoz érve, a szenvedett jelentéktelen sebet megmosták és az orvos konstataálta, hogy a sérülésnek semmiféle komolyabb következményei nem lesznek. Nem is halasz-

totta el a császár Berlinbe való utazását s már ma reggel nyolcz órakor oda érkezett.

A merénylet eszméletlen állapotban vitték a brémai policiára. Hosszu időbe került, a mig magához tért és képes volt a hozzá intézett kérdésekre feleletet adni. Wiland husz esztendő. Születésének helyét nem akarja megmondani. Azt állítja, hogy epileptikus rohamokban szenved. Találtak is nála különféle recipéket, a melyekből következtetni lehet, hogy ez az állítása megfelel a valóságnak.

Más kérdésekre elmondta még Wiland, hogy betegsége hosszu idő óta tart és orvosai nem igen biztatták, hogy meg fog gyógyulni. Tettének okára nézve semminő felvilágosítást adni nem hajlandó és amikor erre vonatkozólag faggatják, konokul hallgat. A vasdarab, amit a német császárra dobott, vasuti sinrész. Sulya egy fél font.

Az eddigi kihallgatások s a meg-ejtett vizsgálat arra engednek következtetni, hogy a merénylet nem politikai természetű. Általános a vélemény, hogy komoly háttere a dolognak nincs. A „Weser Zeitung“ szerint a vasdarab Vilmos császárt a balszeme arcán találta, de alighanem csak surolta, mert az egész ut alatt, melyet a városházától az indóházig tett meg, Schultz polgármesternek említést se tett arról, hogy érzi a sérülést. Csak a polgármester figyelmeztette, hogy vérzik az arca.

Bréma, márczius 7. A Weser-
Zeitung szerint Vilmos császárt a hozzá-
vágott vasdarab jobb szeme alatt találta. A merénylet a kocsit követő vadászok lovai alá került. A közönség rögtön rávetette magát és átadta a rendőröknek, a kik a városházára vitték. Kihallgatásakor több izben görcsök fogták el, de közben ki lehetett hallgatni. Tettének indító okáról nem ad felvilágosítást. Hogy állandóan szenved epileptikus görcsökben, kitűnik abból, hogy ez ellen való orvosságot találtak nála.

Berlin, márczius 7. A kiadott orvosi jelentés szerint a császár sérülése négy centiméter hosszú, a járomcsonton elhaladó seb, varrás nélkül összekötözhető. A második jelentés szerint a seb csontig hatott. A császár az éjszakát jól töltötte.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Táblai közevődő. A királyi ítélőtábla felebbviteli tanácsa által e hét folyamán tárgyalat ügyekben közevődül V. Nagy Gusztáv ügyvédet rendelték ki.

§ Elítelt uszoras. Alig van hét, hogy a debreczeni ítélőtábla néhány uszora-ügyben ne ítélkezék. — Tegnap Burján Izidor farkasmezői lakos uszora-ügye került tárgyalás alá Naszádi Iván táblabíró elnöklete mellett, Kiss Endre táblabíró előadásában. Burján Izidor éveken keresz-

tül üzte csunya foglalkozását és több családnak okozta anyagi romlását. Őt esetben bizonyították ellene az uszora vétségét. Egyik esetben 100 frt tőkéeért 3 év mulva 200 frtot kötött ki, más esetben 10 frt után egy hétre 4 frt kamatot hajtott be. Általában 35—50 százalék kamatot szedett. A tábla a zilahi törvényszék ítéletét erősítette meg, amely szerint Burján Izidor egy havi fogház és 200 korona pénzbüntetésre ítéltetett.

§ Itélethirdetés a debreceni betörők előtt. Szombati Sándor és társai előtt, akik százhárom betöréses lopás miatt állanak vád alatt, ma dél előtt hirdeti ki a törvényszék az ítéletet. Nyolcz napig tartó tárgyalás után két napi szünetre volt szüksége a törvényszéknek, hogy az ítéletet meghozza s az új bűnvádi perrendtartás értelmében írásba is foglalja. Az ítélet hirdetés reggel kilencz órakor, az első számú tárgyalási teremben történik meg. Dr. Szeőke István elnök hirdeti ki a vádlottak előtt az ítéletet. Az itélethirdetésre a közönség részére csak korlátolt számban adnak ki jegyeket.

§ Három év mulva. Hosszu sor a három évi katona élet. Szerelmes legénynek fájdalmas annyi időre elhagyni a kedvesét. Csik Lajos is berukkolt három évre katonának és szép kedvese, Kugler Borbálától — akivel már együtt is lakott — érzékeny búcsút vett. Hűséget fogadtak egymásnak, vigasztalták egymást, hogy nem a világ az a három esztendő és ha majd letelik, boldogok lesznek újra. Le is telt a katonaság ideje és Csik Lajos sietett szép arájához. Kugler Borbála, mikor Csik Lajos oda érkezett, nem volt otthon, de ez a szabadságos katonát nem feszélyezte és betelepített a lakásba. Kevés idő mulva haza jött Kugler Borbála is, még pedig az új szeretőjével. Csik Lajost ismerni sem akarta, üzte volna a házból, de az nem akart elmenni, hanem otthoniasan elhelyezkedett. A hűtlen szerető feljelentése alapján a törvényszék magánlak sértés vétsége miatt Csik Lajost 8 napi fogházra ítélte. A debreczeni ítélőtábla tanácsa Naszádi Iván táblabíró elnöklete mellett tegnap vizsgálta felül ezen ügyet és az első bíróság ítéletét helyben hagyta.

Akasztás Szombathelyen.

— Távirati tudósítás. —

Tegnap röviden már jelentettük, hogy Pete-Postás János, a répczeszentgyörgyi rablógyilkosnak a király nem adott kegyelmet, hanem szabad folyást engedett az igazságszolgáltatásnak.

A budapesti királyi főügyészség tegnapelőtt táviratban rendelte Bali Mihály hóhért Szombathelyre, aki tegnap pribékjeivel együtt már oda érkezett.

Az ítélet hirdetés reggel hét órakor történt meg. Pete-Postás Jánost, akire éjjel-nappal a czeilájában vigyázott egy ór, négy szuronyos fogház ór

kísérte a tárgyalási terembe. A rablógyilkos nagyon megvolt törve, a fejét se emelte fel mikor az elnök az ítéletet kihirdette előtte. Csak mikor már meghallotta, hogy nincs kegyelem a számára kezdett el könnyezni.

Az elnök szavaira, hogy a földi igazságszolgáltatástól már nem várhat semmit, szálljon Istenhez s kérje büntetésére tőle az irgalmat. **a gyilkos egészen ellágyult, könnyezni s azután hangosan sírni kezdett.**

Az ítéletirrdetés után nyomon a siralom-czellába vezették, ahol állandóan két szuronyos őr áll mellette. Pete Postás János nagyon keveset beszél, de annál többet sóhajtozik és sir. Nem kíván látni senkit, de nem is kívánczik hozzá se senki.

Pete Postás János ez előtt egy évvel, márczius 7-én gyilkolta le Lichtenstädter Sándor kereskedőt s egy év múlva éppen azon a napon hirdették ki előtte az ítéletet, hogy bitófán fog meghalni s kísérték a siralom-czellába.

A kivégzés pénteken korán reggel a szombathelyi törvényszéki fogház udvarán történt meg.

ÚJDONSÁGOK.

* Fontos városi ügyek elbírálására gyűl össze ma délután a város jog- és pénzügyi bizottsága, amely Vecsey Imre tb. főjegyző elnöklete alatt mond véleményt többek közt az önálló vámterület ügyében is. Ugyancsak ezen ülésén tárgyalja a bizottság az izraelita iskolaszék faszegély iránti kérvényét, a lovasrendőrök fizetésemelésének ügyét, a gróf Dégenfeld-téri vasárusátrak függönyökkel való ellátását, a rendőrség központi új palotájának ügyét, a dijakok drágasági pótlék iránt beadott kérvényét, Szikszay János hortobágyi vendéglős kárpótás iránt beadott kérvényét és a közvágóhidon lévő jéggyár kibővítésének ügyét.

* A jogász- és tisztviselőkör közgyűlése. A debreczeni jogász- és tisztviselőkör márczius 17-én vasárnap d. e. 11 órakor saját helyiségében rendes közgyűlést tartja a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki jelentés. 2. Számvizsgáló bizottság jelentése. 3. Költségelérőlyzat megállapítása. 4. Esetleges indítványok. 5. Tisztújítás.

* Márczius 15-ike az ev. ref. főiskolában. A debreczeni ev. ref. főiskola tanári kara és ujsága 1848. márczius 15-ének ötvenharmadik évfordulója alkalmából márczius 15-én d. e. 10 órakor a főiskola imatermében hazafias emlékünnepelet rendez a következő műsorral: 1. „Nemzeti ima.“ Beleszól Gyulától. Előadja a főiskolai énekkar. 2. Imádkozik Csiky Lajos főiskolai lelkes, theol. akad. tanár. 3. „Hymnus.“ Dallama Erkel Ferencztől. 4. Emlékbeszéd. Tartja: Dr. Ferenczy Gyula akad. tanár. 5. „Márczius tizenöt“ Ista: Jakab Ötön. Szaválja: Maday Gyula VII. gimn. oszt. tanuló. 6. „Szó-

zat.“ Dallama Egressy-től. Énekli orgona kísérettel az egész közönség. E hazafias ünnepélyre a város nemes közönségét hiriapi uton meghívjuk. Tisztelettel: az akad. igazgatóság.

* A „Zion“ egylet jubileuma. A „Zion“ egylet betegsegélyző-egylet e hó 10-én vasárnap tartja 10 éves jubileumát. A jubileum napján d. e. 10 órakor lesz a diszközgyűlés a „Bika“ szálloda dísztermében, melyre a rendezőség hölgyeket szivesen lát. Este a „Bika“ táncstermében nagyszabású táncestély lesz. A rendezőbizottság élén dr. Wess József ügyvéd áll, ki a rendezőséggel a legnagyobb tevékenységet fejt ki ugy a diszközgyűlés, mint a táncmulatság érdekében.

* Felderített rablógyilkosság. Pár hét előtt megemlékeztünk arról, hogy a kilencz évvel ezelőtt nyomtalanul eltűnt Fried Dezső debreczeni biztosítási hivatalnok eltűnésére nézve szenzációs felfedezés történt. Olyan nyomra leltek, amely kétségtelenné tette, hogy az eltűnt debreczeni hivatalnok rablógyilkosság áldozata lett. Az esetet még szenzációsabbá tette az a gyanú, amely a gyilkosra nézve a sülemedi bíró Kovács Máté ellen merült fel. A falu bírója kilencz éven keresztül mint általánosan tisztelt és becsült férfiú élt még jobb módban azzal a pénzzel, amelyet Fried Dezső debreczeni hivatalnoktól elrabolt. A zilahi bíróság a sülemedi bíró ellen elrendelte s a vizsgálóbíróság ma is folytatja a vizsgálatot. A zilahi bíróság most megkereste a debreczeni kir. törvényszék vizsgálóbíróságát, hogy a nyomtalanul elhalt Fried Dezső özvegyét, Mandel Kornélt, az áldozat sógorát és a család több tagját hallgassa ki. A család tagjait különösen egy bünyelt képező szép tájték pipára nézve hallgatták ki. A sülemedi bíró azt a magáénak vallotta, de a meggyilkolt Fried Dezső özvegye és családjának minden tagja felismerte és bizonyította, hogy ez a Fried Dezső egyik legkedvesebb emléktárgya, tulajdona volt. A vizsgálat tovább is szigoruan folyik.

* Esküvő. Osváth Sándor fiatal iparos örök hűségét esküdött Domján Zsuzsikával. Az esküvőt az örömszülők házában lakadalmi ünnepély követte.

* A kirakat tolvajai. Tegnapi délelőtt a városházánál Vékony István fűtő érzevette, hogy két csavargó a Kossuth-utca felőli kapunál lévő lépcsőházban a lépcső alá tett valamit. Kíváncsian ment oda megnézni, hogy vajjon mi lehet az a valami s nem csekély meglepetésére két pár egészen új férfizipót huzott ki a lépcsők alól. Azonnal tisztában volt vele, hogy a két csavargó nem igaz uton került a cipőkhöz; utánuk szaladt, elfogta és a rendőrségre vitte őket. Itt aztán Pollacsek Lajos és Kiss Gyula, a két csavargó bevallotta, hogy a cipőket Löw Zeigmond üzlete előtt kikapartott árukból lopták s a városháza lépcsője alatt akarták néhány napra elrejtetni, hogy azután eladják, mint talált tár-

gyakat. A rendőrség a két jómadarat ideiglenesen fogva tartja.

* Az ingyen kenyér-osztás. Debreczen város szegényei tegnap is nagyszámmal jelentek meg a városháza udvarán, hogy az ingyen kenyér jótéteményből kivegyék a maguk részét. Tegnapi ugyan 763 szegénynek osztottak ki ugyanannyi ingyen kenyeret.

* Hirtelen halál. Busák Sándor a ker. betegsegélyző pénztár hivatalnokja tegnap este agyszélhűdésben meghalt. Temetése ma délután 2 órakor lesz a homok-utca 21. számú háztól a római kath. egyház szertartása szerint s a szent Anna utcái temetőben helyezik örök nyugalomra.

* Kártérítés a hortobágyi vendéglősnek. Még a nyár végén, mikor a Hortobágyon az általunk is közölt nagy vihar dühöngött, tönkrement a hortobágyi csárda „álása“. A füredi, debreczeni, meg a többi városokon nem adott fedezet az utasoknak. Öt hónapon keresztül, míg az állást helyre állította a város, sok kárt szenvedett a hortobágyi vendéglős. Kérvényt is küldött be a városi tanácshoz, amelyben kártérítést kér a várostól. A kérvény ma délután a jog és pénzügyi bizottság s 28-án a városi közgyűlés elé kerül. A hortobágyi vendéglősnek azonban nem sok kilátása lehet a kártérítésre, mert a város az elemi csapások által okozott károk után nem adhat kártérítést.

* A „debreczeni tisztviselők önszegélyző egyesületé“-nek vasárnap, azaz f. hó 10-én d. e. 11 órakor a gróf Dégenfeld-téri 2. számú ház emeletén tartandó évi rendes közgyűlésén az egyesületi tagok nagy számmal szándékoznak megjelenni, hogy ez által is kimutassák a közhasznú és a tisztviselők érdekében nagy tevékenységet tanúsító egyesület iránti ragaszkodásukat. A gyűlésen előre láthatólag a tisztviselői kar lelkes barátja és támogatója: gróf Dégenfeld József főispán fog elnökölni.

* A rendőrség bünygyi osztálya. Azt a javaslatot, amely a Komáromy ház helyén a rendőrség részére központi palotát céloz, komplikálja Végh Gyula tb. főkapitány beadványa, amelyben a rendőrség bünygyi osztálya által elfoglalt épület renoválását és átalakítását kéri. Végh Gyula ezen beadványában elmondja, hogy a bünygyi osztálynál mizerábilis állapotban vannak a letartóztatottak cellái. Ezeknek az ablakai az utcára néznek, a foglyok a külvilágtól nincsenek elzárva. Javaslata szerint ugy lehetne ezen segíteni, ha a szomszédos Ujházy-féle ház egy része alakíttatnék át erre a célra. Így a bünygyi osztály részére több helyiséget lehetne berendezni, amire pedig feltétlenül nagy szükség van. Legcélszerűbbnek tartaná azonban a tb. főkapitány, ha a bünygyi osztály részére külön épületet emeltetne a város a Nagyváradi-utcái Vay-féle telken, amely a törvényszékekkel szemben áll. Ilyenformán

tehát három javaslat van, a mely a rendőrség épületeinél tapasztalt mizériákon segíteni kíván. Az egyik szerint egy a Komáromy-ház, mint a bünyügyi osztály újra átalakítandó és javítandó, a másik szerint a bünyügyi osztály részére a törvényszékekkel szemben külön épület emelendő és a harmadik, hogy a Komáromy ház helyén új központi rendőrségi palota épüljön, amelyben a ma szétszórt rendőrségi hivatalok mind helyet foglalhassanak. Még az utóbbi lenne a legegészségesebb megoldás. Mert az átalakítások nagy költséggel járnak s az abnormis állapotokat még sem szünteti meg. Ha pedig a város külön épületet emel a rendőrség részére, egyszerre négy nagy helyiség szabadul fel, amelyek után a város bért szedhet s egyben megszűnik az a bérfizetési kötelezettség is, amely most a kerületi kapitányságokért terheli a várost. Ha jól számítunk az az összeg, amit a város a bérelt-helyiségek árán megspórol — mert ez is jelentékeny összeg — s amit a felszabadított helyiségek bérbeadása után kap nagyobb összeget tenne ki, mint annak az összegnek a kamata, amelyet a rendőrség új palotájának építéséke kellene fektetni.

* Ünnepelel tanár. Kellemes meglepetésben részesült Psenyeczky Nagy Zoltán, az ev. ref. főiskola tanítóképző intézetének népszerű fiatal tanára az este névnapja alkalmából. Megjelent nála a tanítványai által alakult 22 tagú zenekar és több igen szépen betanult zenedarabot adtak elő tiszteletére Ritoók István vezetése alatt. A zenekart Csukás Zoltán kísérte. Az ifjuság jókiváncsainak Mocsár László elnök adott kifejezést s az ünnepelel szívélyes, meleg szavakban köszönte meg az ifjuság ragaszkodását.

* Az összeforrázott gyermek. Kun Istvánnak, a gépjavitó műhely munkásának 9 éves Margit nevű leánya, pár nap előtt a forró tejet akarta lehuzni a konyháról, de megbotlott és a forró tej arcát, kezét, mellét összeégette. A szegény leánykát szüleinek Bercsényi-utcai lakásán gyógykezelt dr. Kenyeres Elek s a kis leány súlyos égési sebei daczára szülei örömeire már túl van a veszélyen.

Bugyi Sándor könyve. Ifju Bugyi Sándor debreczeni hejjes pógárról könyvet írt Simon István ev. ref. tanító. Azokat a jóízű históriákat foglalja benne össze, amelyeket időnkint a Dongó-ban megirogatott. A debreczeni talyigás szokásait, beszédét, gondolkozását, tréfáit pompásan és jellegzetesen tüntetik fel ezek az apróságok s a könyv, amelynek két korona lesz az ára, bizonyára kelendő lesz. Már a kibocsátott előfizetési felhívás is mulattató. Azzal végzi, hogy: „Adom tuttára mindenkinek, akkiket éllett, hogy az iletem sorjából egy forint árát könyvbe kinyomattatok, oszt két koronáir lehet belőle venni. A pizt Simony Esvány tanító urho dukál külden, mer mir azir, hogy kegyetlen jó emberem nikem, oszt a könyv irásába is segít. Debreczenbe lakik a kelme Bánk-utca 1. szám alatt, de

ippeg olyaa jó lesz, ha a Dongó ujság szerkesztőjéhe küdik is.“

* Az angol klub matinéja. Vasárnap e hó 10-en az angol klub matinét tart a következő műsorral: 1. *Költemények*, szavalja Nagy Elek főisk. tanár. 2. *Zongoraszó*, P. Nagy Zoltántól. 3. *Szavalt*, Dr. Balkányi Emiltől. 4. *Cello solo*, játsza Sporzon Pál gazd. int. tanár. 5. *Felolvasás* Leonhardy Gertrud baronesz által. 6. *Liszt 8-ik rapszodiája*, zongorán előadja Pavelko Jolán k. a. A matiné d. e. 11 órakor kezdősik.

* A Petőfi dalkör ünnepélye iránt, a melyet márczius 15-én a Bika szálloda disztermében tartanak meg, általános az érdeklődés. Az ünnepély is olyan, amely élvezetesnek ígérkezik. A Magyar testvérek nyitánya után a dalkör adja elő Hubertől az „Őseink emléke“ című dalt. Majd Petőfinek a „Magyar ifjakhoz“ című versét szavalja el dr. Varga Lajos, a kör ügyésze. — Utána pedig a dalkör népdalokat énekel, majd Kovácsy Kálmán pedig „Petőfiné Szendrey Julia“ című művét olvassa fel. Végül a dalkör énekl el a „Talpra magyar“-t. A műsor után társas-vacsora, majd tánc következik.

* A 37-ik ezred kaszárnyaáristomban. Nagyváradon a mult éjjel kirabolták a katonai raktárt. Vakmerő fickók lehettek a rablók, mert a raktárt éles töltséssel ellátott őrség védi s az őrségnek szigorú utasításai vannak arra az esetre, ha idegen tolakodnék a raktár közelébe. A lopásnak érdekes következése az, hogy az egész ezred kaszárnyaáristomot kapott. Még a várbán lakó családok őrmesterek is csak úgy távozhatnak a várból, ha előbb motóznak vetik alá magukat. A sok becsületes ember persze nem igen örül annak a hallgatag gyanúsításnak, amibe belekeveredtek egy-két olyan ember miatt, aki talán nem is katoná.

* Adományok a nőegylet javára. (Folyt.) „István“ gőzmalom 20 korona. — Ungvári Józsefné, Munkácsi Józ Istvánné, Pünkösti Ferenczné, Mayer Emilné 4—4 korona. — Steiner Arthurné, N. N., Orosz Péterné, N. N., Győryné, Szalay Istvánné, Rhénes Károlyné, Bisothkáné, N. N., Bauer A., Mattyosovszkyné, Sz. L.-né, Szikszay Gyuláné, Dr. Horváth Károlyné 2 2 kor. — Gombos J., N. N., Dollinger Lajosné, özv. Nagy Gáborné, Faragó Ernőné, Burger Istvánné, Drumárné, Csikyné, Galamb Sándor, Nagy Ila, Gombos J., Hernádi Pál, Visky Sándorné, Gaszner K. 1—1 korona. (Folyt. köv.)

* Magbeszerzés. Kűszöbön a tavasz. Itt az idő, hogy a gazdálkodó és kertészkedő közönség a szükséges magvakat már beszerze. De honnan? Vidéki közönségünk rendszeren az utazó magházalókat szokta bevárni, kiktől aztán régi, csiraképtelen magot vesz, vagy pedig olyant, melyből egészen más növény kel ki, mint a minőt várt. Így a káposztamagból rendszeren vadrepce, sárgarépából vadmurok lesz, a legszebb és legkedveltebb virágok, u. m. viola, őszi rózsá stb. között alig akad egy-egy szebb példány, többnyire mind üresek, a takarmányrépamag többnyire akkor kezd csirázni, mikor a Mauthner-féle csillaggyűrépamagból kikelt növény már kapa alá fejlődött ki. Mindezeket tekintetbe véve, csak jó szolgálatot vélünk tenni t. olvasóinknak, mikor figyelmüket Mauthner Ödön budapesti udvari magkereskedő czégre, mint általánosán elismert legmegbízhatóbb mag-

beszerzési forrásra felhívjuk és annak igénybe vételét részünkről a legmelegebben ajánljuk, mert onnan feltétlenül csiraképes és olyan fajú magot kapnak, mint a minőt rendelnek.

Egy lakatos inas tragédiája.

Az agyonlőtt tanonc.

— Saját tudósítónktól. —

A kut-utcai véres esetről tegnap részletes tudósításban számoltunk be. A szerencsétlen Gém Adám, a kit tanuló-társa egy revolver lövéssel orron lőtt, a kórházban egy pillanatra se nyerte vissza többé eszméletét s éjjel tizenkét órakor meghalt.

Szegény szülei, akit táviratban hívtak szerencsétlen fiukhoz, tegnap mikor megérkeztek, már halva találták.

A gyilkos vallomása.

A rendőrség kihallgatta az áldozat tanonczársát Juhász Sándort, a ki az esetet a közetközökép mondotta el.

— A mester egy rossz munkáért megdorgálta Ádámot és a mikor elment a mester, Ádám azt mondta, hogy nem marad tovább egy perczig sem a műhelyben. Azt mondta, hogy haza megy Balmaz-Ujvárosra és hívott engem is. Ráállottam, mert szerettem a fiut s együtt indultunk el. Már künn voltunk a műhelyből, mikor Ádám azt mondta:

— Hát a revolveredet nem hozod magaddal?

Visszamentem érte a műhelybe, kivettem a ládából s az ajtó felé tartottam, ahol Ádám állott. Még emlékszem rá, azt mondtam:

— Milyen nagyszerűen le lehet ezzel puffantani az uton egy verebet.

Erre azt sem tudom, hogy történt, a revolver elsült és szegény Ádám egy szó nélkül rogyott le a földre. Az orrán talála a golyó.

A rendőrség gyorsan végezte s fejezte be a vizsgálatot. A kihallgatott tanuk vallomása kizárja a szándékosságot. A két lakatos tanoncz nagyon jó barát volt, vonzódtak egymáshoz, amit különben az is bizonyít, hogy Gém Ádám felszólítására Juhász Sándor nyomban késznek nyilatkozott arra, hogy vele megy Balmaz-Ujvárosra.

Az áldozat apja.

A szerencsétlen halállal kizzenvedett Gém Adám édes apja is megjelent tegnap a rendőrség bünyügyi osztályánál, ahol megkérdezték tőle, hogy kártérítést kíván-e?

— Hát bizony — kezdte a szegény ember — én sokat veszítettem a fiamban.

— Mit kíván hát kártérítés fejében?

Mire nagynehezen, mint a ki fél attól, hogy sokat mond, kimondta:

— Hát bizony ötven koronát.

A fia holttestét tegnap délelőtt felbonczolták. Temetése ma délután két órakor lesz a közkórházból.

TÁVIRATOK.

A koldus félmilliója.

Budapest, márczius 7. Budán még januárban felakasztotta magát Gyurikovics András nyugalmazott hivatalnok. Aki csak ismerte, mindenki azt hitte róla, hogy koldus. Száraz zsemlyéken tengette az életét, amelynek maradványait halálakor meg is találták az ágya alatt. Azóta csaknem két hónap telt el s lomtárát most kutatták fel. **A lomtárban félmillió korona értékpapírt találtak s egy végrendeletet, amelyben a félmilliót a pozsonyi egyetem javára hagyta.**

Az új spanyol kormány.

Madrid, márc. 6. Az új miniszterek ma letették az esküt és holnap tanácskozásra ülnek össze.

Derouléde leleplezése.

Páris, márczius 7. Buffett, az orleansi herceg bizalmasa, tudvalevőleg egy levelet tett közzé Brüsszelben, a melyben valótlannak mondotta Deroulédenek azt az állítását, hogy a rojalisták elárulták az 1899. február 23-iki összeesküvést. E levél következtében Buffet megbízottai Brüsszelben találkoztak Derouléde megbízottaival. Buffett megbízottai arra az álláspontra helyezkedtek, hogy megbízójuk nem sértette meg Deroulédeet s így a párbaj elmaradt. Most Derouléde Madridból táviratot intézett Buffettnek, a melyben azt mondja, hogy alighanem a fegyver választása okoz gondot Buffettnek. Ezt teljesen ő reá bizza és egyszersmind újra hazugságnak mondja állításait.

Polonyi nem hagyja Szoboszlót.

Budapest, márczius 7. A belvárosi Sas-körben szerdán este Hahóthy Sándor elnöke mellett értekezlet volt, melyen szóba került az országgyűlési képviselőválasztás kérdése és azon melegeben elhatározták, hogy fölléptetik — Polonyi Gézáét. Három tagu küldöttség ment Polonyi Gézáért. Hahóthy Sándor üdvözlő beszédet intézett a gyorsan megérkező Polonyihoz. Polonyi azonban váratlanul kijelentette, hogy a jelöltséget nem fogadja el. Ezt azzal indokolta, hogy szava köti Szoboszlóhoz, hol már három ízben választották meg.

Nagy bányaszerencsétlenség.

Charkov, márczius 7. Borzasztó szerencsétlenség történt a Dorobnaja kőszénbányában. Egy kőszénakna hirtelen bedült és 33 munkást temetett maga alá. Eddig husz halottat húztak elő; az ásatásokat folytatják.

Káldy Gyula ravatala.

Budapest, márczius 7. A kurucz-dalok édes szavu feltámasztóját, az Opera zseniális volt igazgatóját az Entreprise ma helyezte ravatalra komor fekete pompába borított Rottenbiller-utca 24. számú lakásának háló szobájában. Délszaki növények, égő kandel-

láberek között álló emelvényen díszes érc-koporsó őrzi Káldy tetemét. A ravatalra barátai, ismerősei, tanítványai számos szép koszorút tettek le a délelőtti folyamán. A filharmoniai társulat, az Opera, a Zeneiskola, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Kör, Salamon Ferenc özvegye, Podola műegyetemi tanár és számos tanítványának virágos koszoruja közül kiválik a Káldy-családnak a koporsón nyugvó gyászszalagos hatalmas koszoruja. Sok résztvevő látogató személyesen jelent meg a ravatalos házban. Az Opera tagjai kiyétel nélkül mind ellátogattak a halott direktorhoz. A temetés délután fél négy órakor lesz. A római katolikus egyház szertartásai szerint Tóthfalussy plébános fogja celebrálni fényes segédlettel és az Opera férfikarának gyászének-kisértevel.

Tőzsde.

— Esti zárlat. —

Goldstein Mór debreczeni bankiroda jelentése.

Buza áprilisre . . .	7.57
" októberre . . .	7.69
Ross áprilisre . . .	7.38
" októberre . . .	6.69
Zab áprilisre . . .	6.21
Tengeri májusra . . .	5.21

Amerika egynegyed centtel magasabb.

Külföld csendes.

VEGYES.

Elvált asszonyok klubja.

Ilyen című társaskör alakult Bécsben. A célja? Ez a kérdés alighanem az alapítókat zavarba ejtené. Denikve azonban megvan a klub; rendes tagjai csak igazán elvált nők lehetnek havi 60 fillérnyi tagsági díj fejében; alapítóknak és pártolóknak azonban mindenkit elfogad a kör. Sőt egyenesen az el nem vált nőkre, mint testvérekre apellál az egyesület körlevele. A kör nemzet- és vallásközi. — A jövő héten már estély is lesz.

A legkisebb ló. A világ legkisebb paripája eddig Newyorkban volt. Sixpence a neve és mindössze 70 centiméter magas. Ezt a kis lovat most lefőzte egy irországi ponni, amelyet Párisban mutogatnak s amelynek magassága hatvanhat centiméter.

A szerelem akadályai. Mulatságos szerelmi történet híret kapjuk Somogyvármegye egy kis falujából. A történet hőse a harangozó, aki fállábát még fiatal korában elveszítette s ezt a veszteséget falábbal pótolta. Volt a faluban egy szemrevaló özvegyasszony, akibe nagyon belebolondult a falábu harangozó. Tette neki a szépet minden módon, de a menyecske kinevette. Pedig a falábu harangozó éjszakáról-éjszakára ott virrasztott az ablaka alatt s kopogott, hogy eressze be egy kicsit. Az özvegy ezt is tréfára vette eleinte, de amikor látta, hogy nincs békesége egy éjjel sem, végre is elpanaszolta a dolgot a szolgabírónak. Így esett aztán, hogy a falábu harangozó szerelmi ügyének rendezése a csendőrmester kezébe került. A csendőr-mester pedig igen radikálisan járt el; szigorúan ráparancsolt a harango-

zóra, hogy ezentul mindennap estéli harang szó után csatolja le a falábat és adja át egy kirendelt csendőrnek, reggeli harangozásra majd visszakapja. A szegény harangozó engedelmeskedett. Hűségesen beszolgáltatja esténként falábat, s a menyecske azóta nyugton alhatik.

Levélhordók boldogsága. A fegyházban ime, kipattan egy-egy ötlet, amely aztán a szabad emberiséget boldogítja. A nürnbergi fegyház egyik lakója, aki büntetési ideje alatt elektrotechnikával foglalkozott, villamos levélhordót talált föl. Az elmés szervezet abból áll, hogy a ház földszintén kis szekrényeket alkalmaznak, melyeket villamos vezeték kapcsol össze az egyes lakásokkal. A levélhordó a kézbesítendő leveleket a szekrénybe teszi és a vezeték megnyomása folytán a levelek azonnal az illető lakásokba jutnak, anélkül, hogy a levélhordónak az emeletre kellene menni. A találmányt már szabadalmazták is. Az emeletek megmászásában kifáradt levélhordók most belefoglalják mindennapi imádságukba, hogy: — villamos levélhordó, oh, jöjjön el a te országod minél előbb.

Az utasok réme.

Az álarozos rabló bűnhődése.

Csunya halállal mult ki a napokban — így írják nekünk — Podlicska Mihály úrményesi lakos, akinek az képezte főfoglalkozását, hogy az alkonyatban arra tévedt utasokat kifosztotta. Podlicska a gypmesteri hivatalt töltötte be Úrményesen smintilyen a falun kívül az ut mellett volt a kunyhója. Ezt arra használta föl, hogy különösen téli időben, a mikor már korán besötétedett, kiállt az utszélére s miután magát előbb álarozozal és megfelelő öltözékkel fölismerhetetlenné tette, az arra haladó magányos utasokat kifosztotta.

A csendőrség már régóta kutat a fosztogató után, de mindeddig nem tudott nyomára akadni, mert Podlicska rendszeresen változtatta leshelyét. E napokban utólrte végzete. Vásárra gyűlt k össze a környék lakói Úrményesre. Maga Podlicska is jelen volt s ott szimatolta, hogy ki mit vásárol és melyik uton tér haza. Alkonyatkor ő is eltávozott s amint a sötétség beállott, elfoglalta helyét az országot mellett. Nem sokáig kellett várakoznia, mert két asszony közeledett felé, megrakodva vásári tárgyakkal.

Podlicska megállította a két asszonyt s a legnagyobb nyugalommal szedte el tőlük az árúkat. E közben kocsik érkeztek a helyszínre s a rajta ülő utasok a két asszony jajgatására leugráltak s utána vetették magukat a menekülő podlicskának, akit utól is értek és olyan alaposan elverték, hogy másnap halva találták meg a szántóföldeken. A csendőrség eddig négy embert tartóztatott le, mint akik részt vettek Podlicska leverésében.

Négy munkás tragédiája.

— Saját tudósítónktól. —

Megrendítő eset történt tegnapelőtt a Hunyadmegyei Lesnyek község közelében. A lakosság ősszel és a száraz tél idején erdőirtással szokott foglalkozni s a levágott fatömböket kora tavasszal, a mikor a hó olvadás beáll vagy esős idő van a hegyről lefutó vizen lecsusztatják a Marosvizégre. Ezt

a munkát végezte tegnapelőtt 15-20 lesnyeki lakos, fölhasználva a kedvező alkalmat, a mikor a hó is olvadt, meg az eső is esett, tehát víz volt elég.

Hogy a munka gyorsabban haladjon úgy osztották be magukat, hogy néhány ember a hegy lábánál állott s a lefutó fatörzseket felfogták és ott összekötötték. Ezzel a munkával foglalkoztak Pujul Vazul, Pujul György, Karocsenszku Mitru és Szlamiku Ábrahám lesnyeki lakosok. Eleinte rendbe ment a munka, de később oly sűrűn érkeztek a lecsuszó tömbök, hogy az alatt állók alig győzték felfogni. A fent lévők pedig, hogy a kedvező alkalmat kihasználják, 4-5 tömböt is eresztettek le egyszerre, a mit a lent dolgozó négy ember nagy elfoglaltságában nem vett észre. A roppant sebességgel futó tömbök a négy embert leütötték s egyenesen beletaszították a Marosba.

A négy embert maga alá szorították a nehéz fatörzsek, úgy hogy még a vízben sem tudtak alóla szabadulni s ennek következtében mind a négy összeroncsolt tagokkal a vízbe fuladt. Társaik csak későn vették észre a szerencsétlenséget, mire azonban a sekély vízből a fák alul kiszabadították őket, már mind a négy halva volt. A szerencsétlenül járt munkások családok embereket veltak.

MULATTATÓ.

Kellemes. Végre egyedül vannak. A menyasszony szól:

— Látod, barátom, te kapod az első csókot, melyet férfinak valaha adtam.

— Angyal!

— Mert, ugy-e, azok, amelyeket csak úgy raboltak tőlem, nem számítanak?

A karikalábu örökség. Tisztviselő. Pontosan föl kell sorolnia mindent, amit ön elhalt szüleitől örökölt.

Ur. Az nem sok. Apámtól harmincz forintot örökölttem, anyámtól pedig a — karikalábamat.

CSARNOK.

Angyal és ördög.

— Társadalmi regény. —

(Folytatás.)

Anna asszony szeretett volna Dérczinéhez hajolni és megcsókolni a kezét.

Darinkainé egyre sápadtabb lett. Ajkai remegtek.

— En nem értelek téged édesem. Megzavart talán, hogy a férjeddél nem élhetsz? Mi lett? Hiszen semmi józanság sincs abban, amit beszélsz?

Anna asszonyt boszantotta ez a vakmerő félremagyarázás.

— Hiába csüri-csavarja a nagysága, mind igaz az, amit az én áldott jó tekintetes asszonyom elmondott. Tanunk van rá. Mari a cseléd elöttünk mindent beismert.

— Akkor hazudott!

— Megmutatta a sok pénzt, amit a nagyságától kapott.

— Lopta valahonnan.

— Van még más tanunk is: Hadák.

— Az is hazudik.

— Ugy! — kiáltott közbe Dércziné, — tehát mindeki hazudik, a ki az igazságot állítja?... Nos hát van még más hely is, ahol az igazságnak nem lehet bekötni a szemét. Ha ön nagyságos asszonyom elfordul tőlem, nem teljesíti, a mit akarok, nem adja

vissza a férjemet és a gyermekemet, akkor oda fordulok.

— Amint tetszik! — szolt Darinkainé bosszusan.

Dércziné éppen meg akart fordulni, hogy Anna asszonynyal elhagyja az ördögi lelkű szép özvegy szalonját, mikor a mellékszoba ajtaja feltárult s azon mindnyájuk nagy meglepetésére Dérci Béla lépett be.

Milyen találkozás!

Dérczi, aki már két hét óta naponként járta a gyárakat, hogy valahol felfedezze a feleségét, most itt találja meg a Darinkainé szobájában. Ott kereste, ahová a szép özvegy utasította. Persze arra nem gondolt, azt hinni se merete volna, hogy olyan helyre utasítja, a hol semmi esetre sem fogja megtalálni.

És most, a mit hinni, remélni éppen nem mert, feltalálta a nejét.

Szinte megdöbben mikor meglátta.

Méginkább Darinkainé, a ki most már igazán attól tartott, hogy Dércziné felvilágosítja az urát, ha egyebet nem, gyanút ébreszt benne és akkor vége a remélt diadalnak.

Dércziné pedig mikor meglátta a férjét, boldogan sikoltotta el magát.

— Béla!

És elfeledve a történeteket, boldogan rohant hozzá s átölelte.

Anna asszony még boldogabb volt. Egyszerre arra gondolt, hogy most már nem jártak hiába, ez a pillanat végre meghozza a remélt boldogságot.

— Folyt. köv. —

SZINLAP.

Ma, pénteken „B“ bérletben:

A BOSZORKÁNYVÁR.

Operette 3 felvonásban.

S Z E M É L Y E K:

Gróf Kányavári	—	Nagy Gy.
Kakasdi marquis	—	Pécsi László.
Bonneville vicomte	—	Ország B.
Capponi báró	—	Makray D.
Coralie, operaénekesnő	—	Bödi Ella.
Mihály gazda, módos paraszt	—	Csatár Gy.
Marsa, leánya	—	Bárdos Irma.
Simon, koresmáros	—	ifj. Szathmáry.
Lamotte, udvarmester	—	Sziklai M.
Jócsi, csordás	—	Karacs Imre.
András, bojtár	—	Környei B.
Klára, vén kuruzslónő	—	Szigeti L.
Verus, huga	—	F. Kállai L.

Holnap szombaton „C“ bérletben

Cyrano de Bergerac.

Kamatláb

leszállítás.

AZ

OSZTRÁK-MAGYAR BANK

kamatláb leszállítása s az azt követő általános pénzbőség folytán az intézetünknel betéti könyvecskére elhelyezett tőkék kamatlábát

f. év márczius 15-étől

kezdve $\frac{1}{2}\%$ -al

leszállítjuk.

Debreczen, 1901 márczius 6.

KÖZGAZDASÁGI BANK

részvény-társaság.

Köhögés és Hurutos bántalmaknál

a Kaiser's

BRUST-BONBONS

legbiztosabb hatása, ez által 2650

Már ez egyedül is elég bizonyíték a biztos segélyre, Köhögés, Bekedtség, Hurut és elnyájkásodásnál.

Egy csomag 20 és 40 fillér.

Kapható:

Mihálovits Jenő és Tóth Béla gyógytárában, Debreczenben.

Kiadó lakások.

Egy kényelmes 3 szobából és mellékhelyiségekből álló emeleti lakás, továbbá irodának alkalmas két szobából álló emeleti és két szobából álló földszinti helyiség azonnal kiadó. Biedermann-palota Piacz-u. 42. sz.

MIHALOVITS J. gyógyosztára

a „Kigyó“-hoz Debreczenben.

Ajánlja:

HARMAT-ARCZPORÁT (pouder)

mely készítmény üde szint kölesönöz az arcznak s nem rontja az arczbőrt. Kitérő illata, teljesen ártalmatlan volta, valamint finomsága által vetekedik bármilyen arcz vagy rizsporral. Jól tapad s igen jól fed.

A Harmat-Crème a Harmat száppannal együtt használva az arczbőrt üdévé széppé teszi s megóvjaa a megránczosodástól.

(Kapható 3 színben fehér, rózsaszín s crème színben) minta doboz Harmat-pouder ára 50 fillér. (pamacscsal 60 fillér.) Nagy doboz ára 1 kor. 80 fillér.

Ajánlja továbbá következő arczporait:

BERLINI FETTPOUDER (3 féle színben) kis doboz ára 40 fillér, nagy doboz ára 1 kor. s 1 kor. 60 fill.

VELUTIN POUDER (3 féle színben) kis doboz 60 fill. nagy doboz 4 korona.

Apró hirdetések.

Díja : 10 szögig 40 fillér, minden további szó 4 fillér; vastagabb betűkből nyomtatott szó 8 fillér.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Apró hirdetések

felvételnek a
kiadóhivatalban,
Főter, Biedermann-palota.

Allást keresők

és
munkaadók,
vevők és eladók,
bérzők

és
bérbeadók

és mindazok, akik a nagy közönség köréből keresik az érdekelt feleket,

hirdessenek

a „**Debreczeni Újság**”

APRÓ HIRDETESEK
rovatában.

Van szerencsém a n. érdemű közönség szives tudomására adni, — hogy jutányos áron kapható friss sertés hús és mindenféle hentes czikkek Retezár Kristóf csapó u. 67.

A ven kertben 60 szám Kar-u felől, igen alkalmas ház és szőlő azonnal eladó.

Gyarmathy János mézár. Dógenfeld-tér 8. sz. (Csapó-u. sarok.) Hús árak: I. rendű 50 kr. II. r. 44 kr. Egy kgr. rostélyos 5 szeletben. Friss és fűtött sertés hús napi folyó árnál 4 korral olcsóbban. Vegyes hideg felvágott állandóan friss. Virsli és szavaldé dr. 4 kr. Az üslet reggel 6-tól este 8-ig nyitva. FÜZLET: Bethlen-utca 29. (saját ház). Itt a húsárak: I. r. 48 kr. II. r. 40 kr.; itt is mindenféle hentes czikkek kaphatók. Vendéglősöknek megfelelő árengedmény!

Egy utcza lakás butorral vagy a nélkül azonnal kiadó Egy szobabutor eladó. Czím a kiadóhivatalban.

Köhögés ellen Pemeteftű czukorka Borsy czukrázában kapható; egy doboz 20 fillér.

Maison Steiner női divatterem Piac-u. 65. (Miklóss-utca sarkán.) Elvállal egyszerű és díszesebb ruhák mérték utáni elkészítését mérsékelt árak mellett.

Tea vaj legfinomabb 1 kg. 1 frt. 20 krajczár Gróf Dessewffy Bt. Szent-Mihályi uradalmából. Kapható: Csoglyó és Polgárnál.

Schmidt S. zongora és hangszerkészítő. Elvállal mindenemű hangszerek és zongorák javítását, hangolását szakszerű pontossággal, jutányos árban.

Fazekas Kálmán festék és olaj üzlete Hatvan-utca 4. Ajánlja frissen érkezett árúit u. m.: száraz és olajban törött festékek, enyv, gyorsan száradó firniss, Linoleum és borostyán szobapadló fénymaz, bronzok, olajok, lackok és kék uszó kenőcs stb. stb.

Világhírű „Martell Cognac”

kizárólagos főraktára: Váray József kereskedésében, Piac és Simonffy-utca sarok.

Katona keztyük mosása javítással együtt párja 16 fillér (8 kr.) Péterfia-utca 37. szám.

Glazé-keztyük tisztítását jutányos áron vállalom. Péterfia-utca 37. szám.

Szives tudomásul.

Saját termésű, tiszta természetes ó-borok Szent-Anna puszta homoki szőlőtelepünkről.

Literes palaczkokban:

Fehér asztali	80 fillér.
Rizling	92 „
Veres asztali, 98-ról	80 „
Veres Kadarka, 98-ról	1.20 „
Asztali siller	70 „
Nagy-Burgundi siller	92 „

Palaczkokért 16 fillér betét, Hordószámra való vételnél megfelelő árengedmény.

Kaphatók a termelő

Szabó Lajos Fiai

czégnél

Debreczen, Tisza-palota.

valamint

Gerébi Fülöp utódai uraknál.

MEGHÍVÁS

az „István” gőzmalom-társulatnak

1901. évi márczius hó 10-én délelőtt 10 órakor

Debreczenben, a Kereskedő-társulat épületének disztermében tartandó

Évi Rendes Közgyűlésére.

Tárgysorozat.

1. Az igazgatóság által előterjesztett mérleg az 1900. évről, az arra vonatkozó igazgatósági jelentéssel és indítvánnyal.
2. A felügyelő-bizottság jelentése a mérleg megvizsgálásáról.
3. A mérleg helybenhagyása, a felmentvény megadása és az 1900. évi tiszta nyereség feletti intézkedés.
4. A sorrend szerint kilépő két igazgatósági tag helyének választás utjáni betöltése.

Debreczen, 1901. február 18.

Felhivatnak azon t. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni és szavazati jogukat gyakorolni kívánják, hogy igazoló-jegyeiket — az alapsz. bály 27. cikké és telmében — folyó évi márczius 8-án és 9-én délelőtt 10—12 óráig, délután 2—4 óráig a Kereskedő-társulat titkári irodájában átvenni sziveskedjenek. A mérleg és veszteség-nyereség rovás márczius 2-től kezdve a társulat ir. odájában megtekinthető.

Az igazgatóság.

Am általam leggondosabban összeállított tekintélyes orvosok által lajantott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszerüzletben.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., egy nagy üvegnek 90 krajczár.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel adatik.

TÓTH BÉLA

gyógyszertára és illatszerraktára Debreczenben (Tisza palota)

Debreczen, 1901. Nyomatott a város könyvnyomdájában.

